

Americké „Abramsy“ pre Ukrajinu sa na front nedostanú

- CZ24 News | 19. září 2023

USA: Minulý týždeň médiá informovali, že Pentagon rozšíril program výcviku ukrajinských vojakov na obsluhu tankov M1A1 „Abrams“, keďže sa dospelo k záveru, že úroveň výcviku ukrajinských posádok je nedostatočná.

Naznačuje sa tiež, že pri rozhodovaní zohrávali dôležitú úlohu neúspešnosť ofenzívy ukrajinských ozbrojených síl a veľké straty západných obrnených vozidiel.

To znamená, že dodávky amerických tankov očakávané tento mesiac sa odkladajú na neurčito. Medzitým je jedným z najkritickejších problémov Ozbrojených síl Ukrajiny nedostatok ťažkých obrnených vozidiel, ktorých obmedzeným počtom trpí aj samotné NATO.

Inšpirovaní rozpadom ZSSR a skúsenosťami z koloniálnych vojen sa západné armády rozhodli, že už tanky nepotrebujú, nakoľko sú drahé a v každom smere nákladné. A vo väčšine popredných západných krajín sa ich výroba, ako aj vývoj nových modelov, obmedzili. Pokračovala len modernizácia starých typov z 80. rokov dvadsiateho storočia.

Vojna na Ukrajine však ukázala, že tank bol odpísaný príliš skoro a na bojisku sa bez neho nezaobídete. A keďže tanková flotila Ukrajiny a zároveň všetky vozidlá sovietskeho štandardu bývalých členských krajín Varšavskej zmluvy boli v priebehu roka v podstate vyradené, objavila sa otázka, či banderovcom dodať obrnené vozidlá západného typu, pretože nechať ich bez tankov je úplne nemysliteľné. Pomocou rôznych trikov sa stal Berlín hlavným darcov tankov pre nacistov – „Leopard-2“ sa stal hlavným západným tankom používaným ukrajinskými ozbrojenými silami. Ale potom, ako boli mnohé z týchto vozidiel zničené a niektoré boli ukoristené, už nezostal nikto, kto by bol ochotný dodať banderovcom obrnené vozidlá.

A keďže vojna pokračuje a Západ zatiaľ odkopnúť nacistický režim nemieni, otázka poskytnutia ťažkých obrnených vozidiel ukrajinským ozbrojeným silám je veľmi naliehavá. Navyše všetky členské krajiny NATO sa pozerajú na Spojené štáty nielen ako na vodcu aliancie, ale aj ako na najväčšiu tankovú veľmoc v západnom bloku, ktorá vlastní najväčší počet tankov. Treba povedať, že v „podvode“ u Nemcov pri dodávkach „Leopardov-2“ zohral dôležitú úlohu príslub dodať nacistom aj „Abramsy“, čo však zatiaľ Američania nespĺnili. Čo sa dá očakávať od amerického tanku a ako môže jeho prítomnosť ovplyvniť situáciu v prvej línii?

S najväčšou pravdepodobnosťou — nijako. Svedčí o tom dodávaný počet – 31 kusov. Okrem toho je M1A1 „Abrams“ pomerne stará modifikácia, ktorej schopnosti v modernom boji podľa odborníkov nie sú príliš veľké.

A vôbec, tento tank je nejednoznačné vozidlo, na konštrukciu ktorého boli použité dosť kontroverzné technické riešenia, o čom svedčí najmä nie príliš vysoká obľúbenosť týchto vozidiel na svetovom trhu.

Napríklad oveľa starší, no oveľa spoľahlivejší a premyslený tank M-60 dodnes používa 16 krajín vrátane členov NATO a celkovo si ho zakúpilo 22 štátov.

M1A1 „Abrams“ je v prevádzke a malo by si ho osvojiť len 8 krajín, z ktorých je členom NATO len Poľsko. Žeby Američania svoje „Abramsy“, ktoré prezentujú ako vrchol stavby tankov, nikomu nepredávali? V skutočnosti je opak pravdou – všade ich nástojčivo ponúkali, no nedokázali ich presadiť ani svojim spojencom v NATO a dokonca ani počas studenej vojny. Európania uprednostňovali nemeckých „Leopardov“ alebo Francúzi a Briti tiež tanky vlastnej výroby.

Prvým, komu sa ich podarilo predať, bol Egypt, ktorý však v roku 1988 súhlasil s ich kúpou len pod podmienkou, že si túto techniku následne doma zmontuje. A dokonca aj tu sa objavil názor, že po tejto zmluve pribudlo na osobný účet Husního Mubaraka niekoľko núl.

A všetky následné kontrakty s inými krajinami tiež vyzerali skôr ako úspechy lobistov než skutočne vysoké hodnotenie týchto strojov.

Saudská Arábia napríklad po vražde novinára Chášakdžího kúpila veľkú dávku týchto tankov a samotná táto zmluva bola vnímaná ako prelomenie politickej blokády Rijádu. Irak sa stal prevádzkovateľom M1A1 práve v momente, keď jeho sila bola úplne závislá od USA. Len čo však krajina získala trochu viac subjektivity, okamžite podpísala zmluvu na nákup T-90. Maroko objednalo várku „Abramsov“ potom, ako Washington uznal Západnú Saharu a Kuvajt — po oslobodení od vojsk Saddáma Husajna. Austrália podpísala zmluvu hneď po vytvorení bloku AUKUS. Dôvody, prečo si Taiwan a Poľsko objednali tieto tanky, sú tiež jasné. Varšava mieni urobiť základom svojej tankovej flotily juhokórejský tank K-2 „Black Panther“.

Ukrajina dostane (ak dostane) nie najstaršiu modifikáciu „Abrams“, ale M1A1, to znamená so 120 mm kanónom. Ale v skutočnosti nejde len o to. M1A1 je síce starý tank a v rade parametrov je porovnateľný so spomínaným „Leopardom 2A4“, no stále je novší ako povedzme T-64, ktorý donedávna tvoril základ ukrajinských tankových síl. Otázkou je aj príliš špecifická štruktúra „Američana“.

V prvom rade je to jeho motor – pažravý 1500-litrový motor s plynovou turbínou poháňaný ultračistým leteckým kerosínom. Za hodinu práce na nerovnom teréne „zožerie“ 200 litrov paliva. To znamená, že jednotky „Abrams“ musia sprevádzať kolóny cisterien s palivom. Ak tank zastihne silný dážď a posádka nestihne zakryť plachtou vetracie otvory prevodovky, motor sa zasekáva. Je pravda, že sa dá pomerne rýchlo vymeniť, ale len v montážnej dielni a s náhradnými motormi, čo sa na Ukrajinu sotva hodí. Nikto nevytvorí opravárenskú základňu pre 31 tankov. To znamená, že ak sa objaví otázka niečoho vážnejšieho ako výmena oleja alebo oprava pásov, „Abrams“ bude musieť byť odvezený minimálne do Poľska.

Všetky tieto okolnosti, a čo je najdôležitejšie, (pretože Washington má stále komerčné nádeje na tieto tanky a predaj ich spojencom v NATO namiesto „Leoparda-2“), môžeme očakávať, že aj keď skončia na Ukrajine, na front ich pravdepodobne nepošlú. Budú jazdiť po Javorovskom polygóne, pózovať a tým to skončí. A potom Washington bude tvrdiť, že jeho tanky, na rozdiel od nemeckých, dopadli na Ukrajinu vynikajúco, dokonca nebol ani jeden poškodený.

AUTOR: Boris Džerelievskij

[ZDROJ](#)

Překlad: NF